

До Дня Героїв

23 травня в Україні святкують День героїв, присвячений різним сторінкам національно-визвольної боротьби українського народу.

Це свято відносно нещодавно стало поширеним в різних українських регіонах, хоча існує вже довгий час.

У 1941 році Другий великий збір Організації українських націоналістів постановив відзначити 23 травня як День Героїв.

Свято покликане підкреслити історичний зв'язок між лицарями Київської Русі, козаками Гетьманщини, січовими стрільцями та вояками армій УНР та УПА.

Зазначимо, що Другий великий збір відбувся 1-4 квітня 1941 року в Кракові після розколу ОУН в лютому 1940 року. Головною метою збору було утвердження ідей українського націоналізму та постанов, що стосувалися політичного, військового, економічного та соціального життя на українських землях.

Чому саме травень було обрано для цього свята? Це пов'язано з тим, що саме в травні пішли з життя лідери та ідеологи українського націоналістичного руху.

3 травня 1924 року помер один із співавторів ідейних засад українського націоналізму Микола Міхновський. 25 травня 1926 року в Парижі загинув один з лідерів української революції 1917-21 років Симон Петлюра. 23 травня 1938 року в Роттердамі вибух бомби обірвав життя організатора українського націоналістичного руху Євгена Коновальця.

Зараз День героїв відзначається 23 травня, але святкові та вшанувальні заходи проходять весь тиждень, на який припадає свято. Масові заходи переважно відбуваються в п'ятницю, суботу та неділю.

Традиція святкувати День героїв у незалежній Україні започаткована за ініціативою Львівського обласного об'єднання "Просвіта", Конгресу українських націоналістів й підтримана Львівською обласною і міською радами та низкою інших громадських організацій.

Зокрема, на честь свята студенти Львівського державного університету фізичної культури несуть вулицями міста смолоскипний вогонь. Його запалюють у селищі Білогорща (на місці загибелі командувача УПА Романа Шухевича) і несуть до пам'ятника Тарасові Шевченку та меморіалу загиблим воїнам УГА на Личаківському цвинтарі.

Естафетний вогонь в Білогорщі запалюється під час урочистого віче та освячується місцевими священиками. Раніше цю символічну місію виконував син командувача Юрій Шухевич. На початку естафети виголошується клятва назавжди берегти пам'ять про українських героїв.

На меморіалі воїнів УГА на Личаківському цвинтарі також відбувається урочисте віче та покладання квітів.

Проведенням смолоскипної естафети студенти показують свою єдність із княжими дружинниками Київської Русі, козацтвом, гайдамаками, січовими стрільцями, воїнами УНР, УГА і УПА.

Зараз День героїв не є офіційним державним святом, але відзначається органами місцевої влади. Його широко святкують у Галичині. З 2014 року, після початку війни з Росією відбулось поширення святкувань в центральні та східні регіони країни. Окремі громадські організації вимагають визнання Дня героїв офіційним державним святом.

День Героїв – це день пам'яті усіх українців, що присвятили своє життя нашій з вами свободі, тих, хто боровся і захищав Україну.

За словами директора Державного архіву Львівської області Мартенс Ірини Євгенівни, у Державному архіві Львівської області міститься значна кількість документів та матеріалів, які висвітлюють діяльність суспільно – політичне життя на терені Східної Галичини у 1945 – 1953 рр. З метою вшанування жертв політичних репресій та утвердження патріотизму та національної гідності, консолідації суспільства Державним архівом Львівської області було підготовлено он – лайновий варіант тематичної виставки

виставки»До Дня Героїв». На ній представлено такі найцікавіші документи і матеріали: стаття О. Доценка “Історія Звенигородського Коша Вільного Козацтва”, розміщена в часописі –“історичний календар - альманах “Червоної Калини” на 1933” Львів, 1933 , стаття О. Доценка “Гене́за зимового походу (6.12.1919 – 6.05.1920)”, розміщена в часописі –“історичний календар -альманах “Червоної Калини” на 1933” Львів, 1933 , стаття В. Левицький “З отаманом повстанців Соколом(Уривок споминів)“, розміщена в часописі –“історичний календар – альманах “Червоної Калини” на 1933” Львів, 1933, стаття Галайчук Б . Наша Організація (УЦК, УОК, Делегатури), розміщений в часописі «Календар – альманах на 1943 р. Краків, 1943р.

Документи і матеріали представлені на даній виставці, будуть цікаві не лише історикам, що досліджують дану тематику, але й учнівській та студентській молоді.

Науковий співробітник

відділу використання інформації документів ДАЛО

О. Бондар